

obvaroval, da drevje ne omrzne, in bode ob enem uničil na drevju mah in raznovrstni mrčes.

Ker je sedaj pravi čas za to barvanje dreves z apnom, opozarjamo občine, naj opozorijo svoje občane na to jako ceno in dobro sredstvo, kajti storili bodejo skoz to veliko dobroto.

Kmetijske raznoterosti.

Steklina in nagobčnik. Kakor je pes koristna domača žival, tako je pa tudi jako nevaren, kajti steklina, ta najstrašnejša bolezen, pride navadno od psa. Učeni možje so našli, da steklina pride od nekega majhnega črviča, ki se napravi v možganih ali hrbténem mozgu in ga učenjaki imenujejo z grškim imenom mikrokokos t. j. majhen črvič. Navadno se širi vsled grizenja, toda tudi v zraku se nahaja, kakor tudi jetične in druge škodljive živalice in glivice, katerih s prostim očesom niti ne vidimo. Dokler je telo zdravo in krepko, se samo brani teh sovražnikov, da se ga ne primejo. Če pa telo oslabi, postane pripravno tlo za take, našim očem nevidne klice raznih bolezni. Za mikrokokos je posebno dovzetno pasje telo. Če je pes zdrav in redno živi, tedaj ni nevarnosti, da bi se ga prišla steklina. Če pa pes preveč strada in žeja, ali ima kako bolezen, potem postane njegovo telo pripravno za steklino. Ako se v katerem kraju prikaže steklina, morajo biti psi ali privezani ali pa nositi nagobčnik (Maulkorb). Če je privezan, je to za psa huda muka, ker se pes mora gibati. Ako ga torej imaš privezanega, priveži ga na dolgo vrstico in na tak kraj, kjer nikdo veliko mimo ne hodi. Včasih ga izpusti po domačem dvorišču ali vrtu, da se izprehodi. Ne puščaj ga pa med druge pse. Nagobčnik bi naj branil, da psi ne bi grizli in tako zanesli stekline dalje. Tudi ta nagobčnik je za psa nadležna stvar pa tudi ne pomaga veliko zoper steklino. Zgodilo se je že, da so se psi z nagobčniki med seboj pošteno zgrizli ali pa raztrgali zajca. Steklina ima strahovito moč in proti njej ne pomaga nagobčnik čisto nič. In če tudi dober nagobčnik prepreči, da pes ne more grizti, se vendar steklina tudi brez grizenja lahko prenese. Za sedaj seveda, ker ne poznamo boljših pripomočkov, je boljše, da psi nosijo nagobčnike in tudi oblast to zahteva. Najboljše pa je, da konjederci skrbno pazijo in postreljajo take pse, ki se noč in dan brez vsakega nadzorstva klatijo okoli. Tudi županstva bi naj pazila na take zanikerne gospodarje, ki imajo pse samo zato, da jih z gladom trapijo in neusmiljeno pretepajo. Takemu gospodarju je treba psa vstreliti ali pa ga naznaniti gosposki.

Kako se kolje perutnina? Marsikatera gospodinja bo pač majala z glavo, rekši, to že jaz dobro vem, ni treba da bi me kdo učil. Pa le počasi! So gospodinja, ki leto za letom pokoljejo veliko živali, pa tako nerodno, da je grozno gledati, kako se uboge stvari dolgo borijo s smrtjo. Najhujše klanje je, če se zareže samo goltanec. Kri sicer teče in žival se omami, pa srce še bije naprej in ker vrat ni čisto prerezan, kroži kri še naprej skozi hrbtiščni mozeg v možgane. Dokler je pa kri v možganih, tako dolgo tudi žival čuti bolečino. Od kraja še bolečina ni tako huda, ko se pa počasi odteka kri iz najmanjših posod in žilic, tedaj nastopijo grozne bolečine. Živali, ki niso prav zaklane, niso v resnici zaklane, ampak poginejo vsled groznih bolečin. Meso take živali, ki se je pred smrtjo dolgo mučila, je pa večkrat sila škodljivo zdravju. Večkrat se zgodi, da se zdi žival z zarezanim vratom že popolnoma mrtva, če pa jo vzdigneš na noge, se zopet strese, ker se pri tem glava povesi navzdol in kri bolj stopi v možgane. Ako hočeš torej klati žival, si pred vsem osnaži in dobro nabrusi nož ali sekuro. Golobe, kure, gosi, race, pure zakolješ najložje tako, da jim odrežeš ali odsekaš glavo.

Samo enkrat potegneš ali zamahneš in neprijetno delo je končano, žival pa tudi hitro pretrpi. Še nekaj, kako se koljejo domači zajci in pa ribe. Zajčka najprej krepko udari po zatilniku, da ga omamiš, potem pa mu zareži vrat, ribo pa če jo hočeš hitro osnažiti, udari krepko po glavi potem pa z ostrim nožem odreži glavo. Živali so za nas ustvarjene, imejmo torej usmiljenje ž njimi in jih ne mučimo po nepotrebnem.

Zjutraj.

Spisal Ivan Pucelj,

Vreme ni bilo prijazno in prav nič mikavno za postopanje po ulici, vendar sem pohajal okrog brez namena, samo hoteč prebiti na prostem svoj prosti dan.

Burja se je zaganjala na vse štiri strani, prešerno se igraje z lahkimi, neredno padajočimi snežinkami, nanašala jih v zavetja na kupe in tvarjala ondi cele zamete, s planot in odprtih prostorov pa jih dvigala v velike kolobarje, te pa zopet drugod razpršila po strehah in tleh.

Na ulici je bilo malo pasantov; kdor ni ravno moral kam po opravku, ta se je raje tičal peči in zakurjenih prostorov.

Srečal sem le kako postrežnico, ki je zabuhlega, modrikastega obraza hitela svojo pot, dalje črevljarskega vajenca, ki je zadovoljno žvižgal poulično popevko, — katera je že bila tiste čase v modi, se več ne spominjam — nesoč nove škorne na dom kakemu gospodu ali morda celo kaki gospici in se veseleč morebitne pivnine, potem me je prehitel uren postrežček s težkim zavojem na rami.

A jaz se nisem brigal niti za premrazene fижkarje, ki so z gorečo kletvijo preganjali in odganjali mraz, niti za boljše oblečene pasante, niti za visoke, bogate izložbe, niti za pôtna, neprozorna okna gostilen in kavaren, za katerimi je bilo slišati glasno življenje . . .

Stopal sem po ulici počasi, nebrižno, le vesel, da sem zopet enkrat prost.

Nagloma sem se ozrl, prav nič ne vem zakaj. In tedaj sem ozrl njo za seboj.

Oblečena je bila v nejasne, temnorujave barve dolgo zimsko jopo, okrog vratu pa je imela ogrnjeno gorko, rahlo, belo kožuhovino, tako, da ji je zakrivala skoro pol obraza. Njene svetlomodre, vodene oči so bile s polnim pogledom uprte name, tedaj, ko sem se ozrl nazaj.

Vsakokrat prej bi bil znorel od veselja, ako bi mi bila kedaj sledila; ah, če bi se bila vsaj ozrla name; v tistem hipu mi je bilo pa to grozno neprijetno in odurno. Samega sebe nisem mogel razumeti.

Pospešil sem korake in premišljal, kako bi ji izginil izpred oči.

Na prvem križpotu sem zavil v stransko ulico. Pred malo izložbo sem se ustavil, da sem se ložje nazaj ozrl.

Ona mi je še vedno sledila

To me je ujezilo. Njena bližina mi je bila neznošna. Pričel sem hitreje stopati, na ovinku pa sem se zopet ozrl nazaj in se srečal z njenimi modrimi, prosečimi očmi.

Nekaj me je zbolelo v prsih, počel sem razmišljati od kod ta sprememba, zakaj ta antipatija do nje, saj mi je bila ona vendar časih vzor, celo pred nedavnim časom sem hrepenel po njej . . .

Toda moj spomin je objela gosta, neprodorna megla in nič pozitivnega nisem mogel dognati.

Kadarkoli sem se ozrl nazaj, uveril sem se, da mi sledi in neprijetno čutstvo mi je leglo v prsi. Gnusila se mi je kakor krastača in sem bežal pred njo.

Če sem hitreje stopal, hitreje mi je ona sledila. Ugibal sem, kam bi se ji umaknil.

Stopil sem v kavarno in se vsedel k mali mizici v desni kot; takoj sem lažje dihal, čutil sem se rešenega čudne teže, neznošnega bremena.

A ne dolgo in so se vrata odprla, ona je vstopila in se vsedla k drugi mizi meni nasproti.

Razburil sem se, ter sam sebe zmerjal in si očital nemožatost, bojazen pred žensko in še druge nečedne lastnosti.

„Zakaj se je bojim? Ali ji ne morem povedati, kar ji gre? Čemu lazi za menoj? Kaj mi hoče?“

Že sem se razljučen dvigal na svojem sedežu, da bom stopil pred njo in jo odpravil za vselej, a takoj mi je sedla v ude neka čudna, prijetna nemoč, pogled pa sem pobesil pred njenim prosečim, otožnim pogledom.

Plačal sem naglo in hitel zopet na ulico.

Zopet mi je sledila.

Stegoval sem že itak dolge korake za polovico, tudi prestavljal sem nogi še enkrat hitreje kot navadno, a ona mi je vedno sledila.

To je bilo zame pregrozno.

Nisem vedel kaj početi, v dušo se mi silil obup.

Postajal sem utrujen in že sem se bal, kaj bo, kadar ne bom mogel več bežati in me dohititi.

Na mostu sem se zagnal čez ograjo, valovi so se razgrnili in me objeli . . .

* * *

Mama mi je prinesla kavo, jo postavila na obposteljno omarico, potem pa me je vzbudila, češ, da je že čas vstati.

Mencal sem si oči in se radovedno oziral okrog sebe.

Prvo, kar sem prijel v roko je bil koncept ljubavnega pisma, katero sem ji bil pisal minoli teden, potem pa sem še enkrat prebral njen kratki in jedrnat odgovor:

Cenjeni gospod!

„Ker sem Vas doslej imela za pametnega človeka, sem z Vami tudi rada prijateljsko in zaupno občevala. Ker ste se pa sedaj pokazali takega tepca in prismuknjenca (dokaz Vaše zadnje pismo), sem primorana, Vam svojo prijaznost in zaupljivost odtegniti. Ne obiskujte v prihodnje več naše hiše!

Z odličnim spoštovanjem J. V.

Kako si je zlodej zaslužil krajec kruha.

Spisal S. N. Tolstoj.

Bilo je spomladi, v onem letnem času toraj, ko odeva Vesna log in gaj s pestrimi cvetovi, in ko so travniki slični čarobnim preprogam, iz katerih so vzkile na ukaz nebeškega vrtnarja raznobojne, nežne cvetke. Narava se je vzbudila iz sladkega spanja, in tam na vzhodu je priplavalo izza visokih gor zlato solnce v vsej svoji veličastnosti. Njegovi dobrodejni žarki so pokukali tudi v borno stanico kmeta Ivanoviča ter ga prebudili iz sladkega spanja. Vstal je veselega srca in se zahvalil dobremu Stvarniku, da mu je dal čakati krasnega dne. Vtaknil je v žep krajec kruha, in ne da bi zajutrkoval, je šel v hlev, upregel jedinega konja v plug, ter se odpravil na polje. Na polje prišedši, je slekel svoj kaftan, ga vrgel pod nizko grmovje, dejal podenj krajec kruha, potem pa je šel orat. Prihajalo mu je vroče, in znoj mu je kapal po zagorelem licu, a on se ni brigal zato, saj ga je pri njegovem trudapolnem delu podpirala nada, da bode v jeseni stotero poplačan ves njegov trud. Solnce je stalo že visoko na nebu, ko je izpregel utrujeno žival. Ta se je mirno pasla ob parobku, med tem ko je njen gospodar legel v senco pod grmovje. Ker je začutil v želodcu veliko praznoto, segel je pod kaftan, da bi si utolažil glad s kruhom, katerega je prinesel seboj. Ivanovič išče in išče, a glej čudo, kruha ni nikjer. Vzdignil je kaftan, preobračal ga na vse strani, a vse zastonj, krajca ni in ga ni. „Čudno“, dejal je sam pri sebi, „žive duše ni bilo tu, in vendar mu je nekdo ukradel kruh“.

Sam hudobec je med tem, ko je Ivanovič pridno oral, vzel kruh, potem pa se je skril za grmovje, da bi čul, kako se bo začel kmet jeziti in preklinjati. A varal se je. Ivanoviču je bilo sicer hudo, da mu je vzel neznan tat borno kosilce, a mislil si je: „Lakote ne bodem zato umrl. Tisti, ki je vzel moj košček kruha, je bil gotovo še bolj potreben, nego sem jaz. Bog mu blagoslovi!“

In Ivanovič je šel k vodnjaku, se okrepčal z mrzlo vodo, potem je ujel konja, ga upregel in delal zopet dalje kakor poprej.

Hudobcu ni bilo nič po volji, da se mu ni posrečilo, zapeljati kmeta v greh. Klaverno jo je popihal nazaj v pekel, kjer je povedal poglavarju hudobcev,